

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Semana a z členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej, JUDr. Aleny Priellovej, JUDr. Jozefa Štefanku a JUDr. Ivany Izakovovičovej, v právnej veci žalobkyne: **RSDr. J.**, proti žalovanému: **JUDr. R.**, správca konkurznej podstaty úpadcu D. v konkurze, B., o zaplatenie 50 562 Sk s prísl., vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 16 Cbi 48/04, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. júna 2007 č. k. 6 Obo 189/2006-440 rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba zamietnutá, na odvolanie žalobkyne Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo 6.6.2007 č. k. 6 Obo 189/2006-440 zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobkyni 50 562 Sk a úroky z omeškania vo výške 13% p.a. zo sumy 19 950 Sk od 11.1.2003

do 8.7.2003, zo sumy 19 950 Sk od 11.2.2003 do zaplata, zo sumy 19 950 Sk od 11.3.2003 do zaplata a zo sumy 10 750 Sk od 9.4.2003 do zaplata. Vo zvyšku uplatnených úrokov z omeškania rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a rozhodol o náhrade trov konania.

V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol, že žalobkyňa dňa 30.4.2002 uzatvorila so správcom konkurznej podstaty D. – Mgr. P. Dohodu o pracovnej činnosti na dobu určitú podľa ust. § 226a Zákonníka práce na sekretárske práce na sekretariáte pre správcu konkurznej podstaty.

Dohoda bola uzatvorená na dobu určitú od 1.5.2002 do 30.4.2003. K tejto dohode boli uzatvorené aj dodatky, a to č. 1 a č. 2, obsahom ktorých bola zmena čl. 5 Dohody o pracovnej činnosti – dojednaná odmena (č.l. 5, 6 a 102).

Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že dňa 12.12.2002 bola v priestoroch D. v konkurze, na základe príkazu vyšetrovateľa Policajného zboru a súhlasu Krajskej prokuratúry v T. vykoná prehliadka iných priestorov. Vyšetrovateľ Policajného zboru dočasne uzatvoril priestory banky v dobe od 12.12.2002 do 7.1.2003 (č.l. 105). Pri tejto policajnej akcii bol vzatý do väzby správca konkurznej podstaty Mgr. P., ako aj osobitný správca JUDr. M., ktorý v zmysle ustanovenia Krajského súdu v Bratislave z 28.9.2001, č. k. 3 K 297/00-11, bol ustanovený pre správu majetku úpadcu. V tomto rozhodnutí súdu osobitný správca JUDr. Z. bol určený pre správu a vymáhanie pohľadávok úpadcu a Ing. V. pre predaj majetku úpadcu (č.l. 254).

Opatrením Krajského súdu v Bratislave z 31.1.2003, č. k. 3 K 297/00-541, súd uložil osobitným správcom JUDr. Z. a Ing. V., aby vykonávali, resp. zabezpečili vykonávanie nevyhnutných úkonov, týkajúcich sa správy majetku úpadcu a medzi inými i v oblasti vzťahov so subjektami, ktoré na základe zmlúv, uzatvorených so správcom konkurznej podstaty, vykonávali rôzne práce, ako aj pracovnoprávných vzťahov zamestnancov úpadcu, u ktorých bol na podnet vyšetrovateľky uplatnený režim prekážok v práci (č.l. 114).

Na základe žiadosti o zabezpečenie listinných dokladov banky vyšetrovateľ Policajného zboru (č.l. 104) vydal osobitný správca pre správu pohľadávok príkaz č. 2/2003 dňa 8.1.2003, ktorým medzi inými zakázal vstup do priestorov D. v konkurze, žalobkyni (č.l. 106).

Odvolačím súd dospel k záveru, že osobitný správca JUDr. Z. nemal oprávnenie takýto príkaz vydať, keďže jeho pôsobnosť bola uznesením Krajského súdu v Bratislave z 28.9.2001, č. k. 3 K 297/00-11, určená pre správu a vymáhanie pohľadávok úpadcu.

Až opatrením Krajského súdu v Bratislave z 31.1.2003, č. k. 3 K 297/00-541, na platnosť takéhoto úkonu bol oprávnený s podpismi i druhého osobitného správcu Ing. V.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto považoval obdobie od 12.12.2002 do 7.1.2003 za obdobie, v ktorom žalobkyňa nemohla vykonávať v Dohode o pracovnej činnosti dohodnutý druh práce, čo napriek svojmu vyjadreniu žalovaný akceptoval a odmenu za december žalobkyni poukázal na jej účet v júli 2003.

Podľa názoru odvolacieho súdu žalobkyni do 31.1.2003 mala byť poskytnutá dohodnutá práca, keďže do tohto dátumu neboli osobitní správcovia oprávnení zakazovať jej vstup na pracovisko a od tohto dátumu jej mohla byť daná výpoveď Dohody o pracovnej činnosti bez uvedenia dôvodov.

Žalobkyni však bola výpoveď daná až 4.3.2003, čím Dohoda o pracovnej činnosti skončila dňom 18.3.2003.

Žalobkyňa písomnými dôkazmi preukázala, že na túto situáciu poukazovala a chcela pracovať v zmysle uzatvorenej a platnej Dohody o pracovnej činnosti do 18.3.2003. Keďže medzi účastníkmi v spornom období bola uzatvorená platná Dohoda o pracovnej činnosti, patrí žalobkyni dohodnutá odmena, aj keď jej žiadnu prácu žalovaný nepridelil. Účastníci si nedojednali podmienky pre prípad prekážok v práci a tieto ani neboli spôsobené žalobkyňou.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný a navrhol ho zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie dovolanie uviedol, že je nesporné, že medzi žalobkyňou a D. v konkurze bola uzavretá Dohoda o pracovnej činnosti na dobu určitú od 1.5.2002 do 30.4.2003, na základe ktorej mala žalobkyňa vykonávať sekretárske práce na sekretariáte správcu konkurznej podstaty s dohodnutou odmenou 25 000 Sk mesačne.

Žalobkyňa na základe dohody o pracovnej činnosti v znení jej dodatkov vykonávala dohodnuté práce, za ktoré jej bola vyplácaná dohodnutá odmena.

Dňa 12.12.2002 bola v priestoroch D. v konkurze, na základe príkazu vyšetrovateľa Policajného zboru a súhlasu Krajskej prokuratúry v T. vykonávaná prehliadka priestorov. Správca konkurznej podstaty a osobitný správca konkurznej podstaty boli obvinení a vzatí do väzby. Vyšetrovateľ Policajného zboru dočasne uzatvoril priestory D. v konkurze, a to na obdobie od 12.12.2002 do 7.1.2003.

Vyšetrovateľ Policajného zboru pri akcii požiadal o zvýšenú pozornosť pri skladovaní a evidencii listinných dôkazov a navrhol sprísniť a stanoviť okruh osôb, ktoré sú oprávnené do priestorov D. v konkurze vstupovať. Tieto skutočnosti vyšetrovateľ Policajného zboru dodatočne písomne potvrdil.

Na základe požiadavky vyšetrovateľa Policajného zboru bol dňa 8.1.2003 vydaný Príkaz č. 2/2003 osobitného správcu JUDr. Z., na základe ktorého bol zakázaný vstup do priestorov D. v konkurze zamestnancom úseku správcu konkurznej podstaty. Medzi týchto zamestnancov patrila i žalobkyňa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti od 12.12.2002 nemohli byť žalobkyňi pridelené práce v súlade s uzavretou Dohodou o pracovnej činnosti.

Dňa 25.2.2003 sa uskutočnilo rokovanie medzi žalobkyňou a zástupcami D. v konkurze, kde boli riešené požiadavky žalobkyne.

Dňa 4.3.2003 bola žalobkyni doručená výpoveď Dohody o pracovnej činnosti, a to bez uvedenia dôvodu. Vzhľadom na dátum doručenia skončila dohoda o pracovnej činnosti dňom 18.3.2003. V súlade s Opatrením krajského súdu zo dňa 31.1.2003 podpísali výpoveď osobitní správcovia konkurznej podstaty.

Žalobkyňa veľakrát napadla platnosť výpovede, ako aj opakovane uplatňovala svoju požiadavku na výplatu odmeny. Vzhľadom na neopodstatnenosť požiadaviek žalobkyne boli tieto zamietnuté.

Výplata odmeny za mesiac december bola vyplatená v júli 2003, vzhľadom na to, že do tohto dátumu nemali osobitní správcovia oprávnenie túto odmenu vyplatiť. Výplata bola uskutočnená až po vymenovaní JUDr. H. za správcu konkurznej podstaty úpadcu D. v konkurze.

Vzhľadom na to, že žalobkyňa vykonávala u odporcu práce na základe Dohody o pracovnej činnosti, nemožno dobu, po ktorú jej zamestnávateľ neposkytoval prácu, považovať za prekážku na strane zamestnávateľa podľa ustanovenia § 142 ods. 3 Zákonníka práce a žalobkyni za obdobie, kedy prácu nevykonávala, nepatrí odmena a ani náhrada mzdy. Na potvrdenie tejto skutočnosti Žalovaný prikladá stanovisko Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, odbor pracovných vzťahov a ochrany práce.

Nakoľko ustanovenia o dohodách o prácach, vykonávaných mimo pracovného pomeru, neobsahujú ustanovenia o subsidiárnej platnosti druhej a piatej časti Zákonníka práce, týkajúce sa právnej úpravy pracovného pomeru (prekážok v práci), a preto sa ustanovenia o prekážkach v práci nemôžu vzťahovať ani na Dohody o pracovnej činnosti.

Ani Dohoda o pracovnej činnosti, uzatvorená medzi žalobkyňou a D. v konkurze neobsahovala žiadne dojednania o prekážkach v práci na strane zamestnávateľa podľa ustanovenia § 142 ods. 3 Zákonníka práce, a preto žalobkyni náhradu nie je možné poskytnúť.

Z judikatúry je táto problematika riešená rozhodnutiami R 19/1978; R 27/1980. Podľa uvedených rozhodnutí, na dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru nemožno ani analogicky použiť ustanovenia Zákonníka práce upravujúce práva a povinnosti z pracovného pomeru, okrem tých, na ktoré právna úprava dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru výslovne odkazuje. Nemožno použiť ani ustanovenie o náhradách mzdy pri prekážkach na strane zamestnávateľa. Ak teda zamestnávateľ neprideloval prácu zamestnancovi, s ktorým uzavrel Dohodu o pracovnej činnosti, nie je povinný poskytnúť mu ani odmenu, ani jej náhradu.

Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k podanému dovolaniu navrhla dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 OSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok je prípustný, dovolanie prejednal bez Nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v jeho napadnutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

Na základe ustáleného skutkového stavu, ako je uvedené v predchádzajúcej časti, v zmysle obsahu podaného dovolania je potrebné zodpovedať otázku, či zamestnancovi, vykonávajúcemu prácu na základe Dohody o pracovnej činnosti (§ 226a Zákonníka práce), v prípade vzniku prekážky v práci na strane zamestnávateľa patrí náhrada mzdy podľa ust. § 142 Zákonníka práce.

V danom prípade v Dohode o pracovnej činnosti z 30.4.2002, v znení jej dodatkov, náhrada mzdy pre prípad vzniku prekážky v práci dohodnutá nebola. V zmysle ust. § 223 ods. 1 Zákonníka práce na pracovnoprávny vzťah, založený dohodami o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, sa vzťahujú len ustanovenia prvej časti Zákonníka práce. Keďže prekážky v práci upravuje piata časť Zákonníka práce, je zrejmé, že na základe uvedených legislatívnych odkazov by v danom prípade ustanovenie § 142 Zákonníka práce nebolo možné aplikovať. Aj

keď odvolací súd bližšie nezdôvodnil, na akom právnom základe ust. § 142 Zákonníka práce aplikoval v danom prípade, dovolací súd jeho postup považuje za vecne správny. Je nepochybné, že v Dohode o pracovnej činnosti si účastníci môžu dohodnúť, že v prípade vzniku prekážky v práci na strane zamestnávateľa, zamestnancovi patrí počas tohto obdobia náhrada mzdy. Aj keď v danom prípade účastníci takto nepostupovali, dovolací súd dospel k záveru, že vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, nebolo by v súlade s dobrými mravmi, kedy žalobkyni náhrada mzdy nebola priznaná. V zmysle čl. 2 Zákonníka práce výkon práv a povinností, vyplývajúcich z pracovnoprávnych vzťahov, musí byť v súlade s dobrými mravmi. Tejto základnej zásade, ako aj ďalším základným zásadám, uvedených v čl. 1 až 10, sú podriadené všetky pracovnoprávne vzťahy, vznikajúce na základe ďalšej časti Zákonníka práce. Žalobkyňa dohodnutú prácu nemohla vykonávať pre prekážky, ktoré vznikli na strane zamestnávateľa. Takto žalobkyňa bez svojho zavinenia zostala bez finančných prostriedkov, ktoré jej boli poskytované na základe uvedenej dohody. Pritom išlo o značne vysokú čiastku, a to 25 000 Sk, ktoré prostriedky jej chýbali pri zabezpečovaní každodenných životných potrieb. Keďže išlo o dôležitý zdroj, slúžiaci na zabezpečenie jej výživy, nemožno pripustiť, aby za tohto stavu jej nebola poskytnutá náhrada mzdy.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd podľa ust. § 243b ods. 1 OSP dovolanie zamietol.

Žalobkyni, ako úspešnej účastníčke dovolacieho konania, trovy nevznikli, a preto dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania jej nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 30. apríla 2008

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu